

A boszorkány lányából lett királyné

(magyar népmese)

Volt egyszer, hol nem volt, hetedhét országon túl, még az Óperenciás-tengeren is túl, volt egyszer egy király. Annak a királynak volt egy fia meg egy lánya. Annak a királylálynak volt egy szép cipője is, egy lány-nak való cipő. Egy más országbeli vitéz adta neki még régen, hogy ha fia lesz, az bizony ne tudjon megházasodni senki mással, csak azzal, akinek jó lesz a cipő.

A király egészen a haláláig nem mondta el senkinek ezt az átkot. Mielőtt meghalt volna, a királysággal együtt a cipőt is a fiára hagyta, és elmondta neki, amit az a régi vitéz mondott. A fiúnak nem volt mit csinálnia, kihirdette hét országba, hogy jöjjenek királyi és hercegi lányok, más hajadonok és próbálják fel a cipőt.

Nem volt azon a cipőn semmi különös, mégsem illett senkinek a lábára. A királyfinak nem volt mit tennie, azt mondja a húgának:

– Kedves húgom, akár mint, akár hogy, már csak te vagy, aki nem próbálkozott ezzel az átkozott cipővel.

A lány tudta az átkot, mégis megpróbálkozott, mert a bátyja király volt, így aztán engedelmeskednie kellett. De jaj, a cipő éppen neki volt jó.

– Na, kedves testvérem, te kell, hogy a feleségem légy – így a király.

Mit tehetett volna a szegény királykisasszony, így szólt:

– Vasárnap megtartjuk az esküvőt.

Hanem a lány nem örült, sírt éjjel-nappal. Nagyon búsult.

Törte a fejét, mit csináljon, hogy ne kelljen feleségül mennie a királyfihoz. Ahogy a vasárnap közeledett, gondolt egyet, és elszökött, hogy ne lehessen a királyfi felesége.

Ment hetedhét országon túl, az Óperenciás-tengeren is túl, ment, mendegélt, míg egy sötét erdőbe nem ért. Egyszer meglátott egy kunyhót. Mit tegyen? Bement.

A kunyhóban egy boszorkány lakott a lányával. A boszorkány éppen nem volt otthon, csak a lánya. De az olyan szép volt, hogy olyat a királykisasszony nem látott még soha.

Azt mondta neki kétségbeesetten ennek a boszorkánynak a lánya, amikor meglátta:

– Jaj, miért jöttél ebbe az erdőbe? Mindjárt hazajön anyám, és megöl. Téged is meg engem is! Miatta nem mer senki idejönni.

– Hallod-e te szép leány! Én azért jöttem, hogy próbáld fel ezt a cipőt, mert ha jó lesz a lábadra, az én bátyám téged elvesz feleségül.

Felpróbálta. A cipő éppen illett a lábára, de úgy, mintha ezzel született volna.

– Gyere el velem, elviszlek a bátyámhoz! Nemsokára vasárnap, akkor lesz a lakodalom, te leszel a felesége.

– Amíg meg nem kérdezem anyámat, nem mehetek.

Amíg így beszélgettek, megjött az öregasszony. Hanem Zsófi – így hívták a boszorkány lányát – még időben észrevette, és eldugta a királykisasszonyt az ágy alá.

Amikor a boszorkány bement, azt mondja:

– Phí, phí, kedves lányom, még sohasem fordult elő, hogy ilyen idegen szagot érezzek.

– Itt nem járt senki, anyám – felelte ijedten a lány –, csak te. Hoztad magaddal ezt a szagot. Benne maradt a szag az orrodban, ahogy járkáltál az erdőn túl az emberek között.

– Nem, itt kell, hogy valaki legyen!

A boszorkány látta, hogy a lánya nem mondja meg, amit tud, erre megfogta a hajánál fogva, és cibálta étlenül. Közben mindig kérdezte:

– Ki az idegen, akit a házban bújtatsz?

– Jaj, kedves édesanyám, ne bánts, el fogom neked mondani, hogy ki van itt! Egy nagyon szép királyné. De kérlek, ne bánts! Jó lesz itt sepregetni, mosogatni.

Elcsapták otthonról. Majd csak meglesz vele itt a ház körül.

Akkor már előbújt a királykisasszony az ágy alól. Mikor a boszorkány meglátta, elhatározta, hogy nem bántja.

De a királylány mindennap rágt a fülét Zsófinak, csak mondta neki, hogy szökjenek már el, mert őt várja a bátyja. Addig-addig, míg Zsófi beleegyezett. Megígérte, hogy éjszaka tizenkét órakor, amikor az anyja elalszik, elszöknek.

Mielőtt elindultak, Zsófi hármat köpött. Egyet a tűzhely mellé, egyet az ágy lábánál, egyet a küszöbön, hogy amikor az anyja kérdezi, ezek válaszoljanak helyette.

Elementek.

Reggel az öregasszony egyszer csak kérdezi az ágyból:

- Kedves lányom, Zsófi, itt vagy?
- Itt vagyok – felelte helyette a sparhelt lába.
- Mit csinálsz?
- Sepregetek.

Aludt a vénasszony tovább, majd megint kérdezi:

- Zsófi, itt vagy?
- Itt vagyok – most az ágy lába válaszolt.
- Mit csinálsz?
- Mosogatok.

Harmadszor is megkérdezte:

- Zsófi, mit csinálsz?
- Fésülködöm – ezt már a küszöb mondta.

De amikor negyedszerre kérdezte, már nem felelt senki. Felugrott, felült a sütőlapátra, és már ment is utánuk, mert mindjárt tudta, hogy elszöktek. Ment ő is hetedhét országba utánuk. De Zsófi ment is ám a királylánnyal.

Egyszer csak azt mondja a királylány Zsófinak:

- Ejnye, kedves testvérem, Zsófi, valami nagyon égeti a hátamat.
- Akkor jön anyám – mondja Zsófi. – Hanem itt van ez a zsebkendő, lökd le!

Elveszi a zsebkendőt, ledobta, abból ott mindjárt lett egy nagy tó. A boszorkánynak, amikor a lapáton odaért, ki kellett innia a sok vizet, hogy át tudjon menni a partra. Addig ők rohantak előre.

Majd megint mondja a királylány:

- Jaj, égeti a hátamat valami!
- Itt a fésűm, dobd le!

Abból meg egy óriás nagy erdő kerekedett. Míg a boszorkány keresztülfúrta magát rajta, addig megint előrejutottak.

Futottak, futottak. Egy idő múlva a királylány nem tudott menni, mert megint nagyon égette valami a hátát. Azt mondja Zsófi:

- Itt ez a nagykendő, dobd le ezt is!

Hej, mi lett ott? Egy nagy Duna! Az öregasszony félt nekiindulni, elkezdte hát kérlelni a lányát:

Édes lányom, Zsófi, Zsófi,
Elpusztítasz engem egy királyfiért,
Aki vagy elvesz, vagy nem vesz el!

A lányok meg csak mentek. Nem volt mit csinálnia a boszorkánynak, neki-ment a folyónak, és felszívta a sok vizet. Meg is itta mind, de amikor a partra kiért, tett két lépést és a sok víztől mind kipukkant.

Amikor ezt meglátták, megállt a két lány pihenni. Zsófi így kesergett a királynénak:

Jaj, istenem, mit csináltam,
Vagy el fog venni,
Vagy nem fog elvenni az a szép királyfi.

Na, jól van, megpihentek, indultak tovább. Majd egyszer Zsófi azt mondja a lánynak:

– Kedves testvér, én nagyon szomjas vagyok.
– Hát mindjárt itt van a csordakút, ahogy bemegyünk az erdőnkbe, mert már közel vagyunk, ott majd iszol.

A kútnál nem volt kútágas. Megfogták hát egymás lábát, hogy inni tudjanak. Igen ám, csak hogy amikor Zsófi ivott, a királyné nem bírta felhúzni. Húzta, húzta, nem bírta. Beleestek mind a ketten. Belefúltak.

Lett ott belőlük két gyönyörű bodzafa.

Arra járt a király kondása, csodálkozott, hogy abban a kútban ő soha nem látott bodzafát. Gyönyörködött benne, aztán levágott két kis pálcát. Csinált belőle két furulyát. Szép faragottat, díszeset.

Belefújt az egyik furulyába, hát abból a királyné felelt:

Fújjad, fújjad, mi kondásunk,
Én is voltam, ami voltam,
A királyné lánya voltam,
Most vagyok bodzafából,
Bodzafából egy szép furulya!
Nézi, hallgatja, aztán belefújt a másikba.
Fújjad, fújjad, kondásfiú,
Én is voltam, ami voltam,
Boszorkánynak lánya voltam,
Most vagyok bodzafából,
Bodzafából egy szép furulya.

A kis kondás azt mondta erre magában:

– Én ezt a két furulyát nem adom még a király egész vagyonáért se!
Azért ment a királyhoz. Mikor odaért, mutatja a királynénak.
– Nézze meg, király atyám, mi van nekem! De nem adom semmiért, még magának se.

– Hát ezért a piros krajcárért ideadod-e? – kérdezte a király, és egy szép piros krajcárt húzott elő a bugyellárisából.

– Azért már odaadom!

A király meg betette a furulyákat egy pohárba.

Tizenkét órakor fejére fordult a pohárból a két furulya, és kijön belőle a két lány.

Azt mondja Zsófi a királylánynak:

– Azt mondtad, hogy nálatok milyen sok ennivaló van, mert a te bátyád király, az asztalon még sincs egy morzsa se.

– Nálunk nem úgy szokták. Van egy nagy szoba, behozzák az ételt, és ott csak esznek – így a királylány.

Volt a királynak egy szolgája, Hamupepejka. Amikor meglátta a két lányt, behúzódtott a hamu közé, hogy azok ne vegyék észre. Reggel mondja ám a királynak:

– Király atyám, grácia fejemnek!

– Miért kéred?

– Mert ott a furulyában van a te húgod meg egy gyönyörű lány. Tizenkét órakor még felkelnek, és azt mondják, hogy egy morzsa nincs az asztalon. Minden jó ennivalót rakj az asztalra, és ha el akarod őket fogni, én magamból a bolhákat mind az ágyadba rázom, hogy ne aludj el. Amikor a legjobban esznek, a bal kezeddal fogd meg mind a kettőt. De akárhogy kapálóznak, el ne ereszd őket.

Így is csinált a király, sok ennivalót rendelt, kirakta az asztalra. Hamupepejka meg a bolháit mind az ágyába rázta. Tizenkét óra felé látta ám a királyfi, hogy a két furulya átfordul a fején, és kijön belőle a két lány. Lassan odament, és a bal kezével átfogta őket. Azok akárhogy akartak, nem tudtak szabadulni.

Akkor megbékéltek.

– Kedves bátyám, ne haragudj meg érte, hogy elszöktem, de nézd meg elhoztam neked Zsófit – mondta a királylány –, próbáltasd meg vele a cipőt!

Megpróbáltatta a királyfi. Hát éppen jó volt Zsófinak, mintha a lábára öntötték volna. Ezt már a királyfi is látta.

Azt mondta akkor Zsófinak:

– Na, szívem szép szerelme, nem várunk vasárnapig se, még ma megtartjuk az esküvőt.

Úgy is lett. A lakodalomra eljöttek hetedhét országból királyok, bárók, grófok, válogatott gubás cigányok. Hét évig, hét napig, hét szempillantásig ettek, ittak, mulattak. Ha meg nem haltak, talán még ma is élnek.